

DEBRECZENI HIRLAP

Hírtábla árak: Egész évre 10 frt., félévre 5 frt., negyedévre 2 frt. 50 kr., egy hétre 1 frt.
M e g j e l e n i k m i n d e n n a p, vasárnap kivételével.

A szerkesztést felelős a kiadó lap tulajdonos,
K u t a s i I m r e.
Szerkesztő:
K a t o n a I m r e.

Szerkesztőség: Nagy-Hatvan-utca 1664 sz. Dr. Dusóczky h. sz.
Kiadóhivatal: Nagytemplom-tér, 313. sz. Sg. Nagy Károly h. sz.
Hirdetések a legmérsékeltebb árszámítás mellett vétetnek fel
Egyes szám 4 kr.

A haladás törvénye.

Debreczen, okt. 10.

Arról ad hirt egyik félhivatalos, hogy gr. Csáky Albin közoktatásügyi miniszter még az országgyűlés most megnyílt őszi ülészakában több rendbeli törvényjavaslatot fog betérjeszteni. Ezek között lesz állítólag a zsidó vallás recepcziójáról szóló törvényjavaslat is, a melynek betérjesztésére a miniszter még az országgyűlés múlt ülészakában ígéretet tett.

A haladás és civilizáció kérdésével függ szorososan össze a zsidó vallás recepcziójának törvénybe íratása. A magyar nemzet mindenkor igyekezett abban a hirben állani, hogy jogintézményeiben a liberalizmus által kijelölt alapelveket igyekezik kifejezésre juttatni.

És, ha ma még vannak jogintézményeink, melyekben a haladás szelleme s főleg a liberális irányzatok érvényesülésre nem jutottak, annak bizonyára nem a nemzet az oka, hanem az ugynevezett liberális kormányok, a melyek sem a liberalizmus követelményei, sem a nemzeti szellem iránti érzéssel nem bírva, épen ama feladatokat utasítják el rendszeresen maguktól, a melyeknek teljesítését pedig épen az általuk képviseltnek állított szabadelvűség követel.

Nem a nemzet jellemében és természetében fekszik tehát a baj oka, hanem a magukat szabadelvűeknek nevező kormányokban, a melyeknek tagjai csak névben hordják a liberalizmust, de félnek

attól, hogy minden követelményt kielégítsenek, a mit a szabadelvű fejlődés törvényei felállítanak.

Ennek az ugynevezett álszabadelvűségnek tulajdonítható az, hogy Magyarországon nagy számban vannak ma is álampolgárok, a kiknek vallása nincs felvéve a bevett és elismert vallások közé.

A kiegyezési törvény megszületésekor — megszületett a zsidók emancipációja is, és azóta két és fél évtizednek kelle eltelnie, hogy a szabadelvű kormányban is megszólaljon a lelkiismeret és rendezését vegye célba egy olyan állapotnak, a mely bizony nem válik dicsőségére a mi hires liberalizmusunknak.

A függetlenségi és negyvennyolczas párt 25 év óta minden évben sürgette a vallások egyenjogosultságának törvényben való kimondását és épen csak ez év elején sikerült megmozdítani a szabadelvű kormány lelkiismeretét és megígértetni vele, hogy törvényben állapítja meg a vallásszabadságot és a vallások egyenjogosítását.

Most, ha a hir igaz, Csáky gróf csaknyagyan elkészítette a zsidó vallás recepcziójáról szóló törvényjavaslatot.

Semmi kétségünk nem lehet afelett, hogy azt a javaslatot az országgyűlés egyhangulag fogadja el és emeli törvényerőre.

Erkölségi és politikai következményei eme javaslatnak bizonyára nem fognak elmaradni.

Jelentős kihatással lesz e törvény ama

társadalmi fonáság megszüntetésére is, mely jelenleg a keresztény és zsidó hitfelekezetek közt még mindig fennáll.

Az, hogy társadalmilag a zsidóság ugyszólva csak megtört osztályt képezett, elsősorban épen annak volt tulajdonítható, hogy vallásuk el volt zárva a többi hitfelekezetektől s úgy voltak a többi társadalmi osztályok közé állítva, mint a kik épen vallásuk miatt nem élhetnek egyenlő jogokkal és nem követelhetnek egyenlő mértékkel való mérést.

A szabadelvű haladás egyik feltétele épen az, hogy az egy államban élő polgárok társadalmi együttléte ne zavartassék meg valláskülönbségekkel, mert hiszen a lelkiismereti és vallásszabadság biztosítása épen azon feltétel, melytől a szabadelvű fejlődés függ.

Hogy a liberális magyar kormány csak most határozta még arra magát, hogy a zsidó vallást is recepcálja — azzal egy régi mulasztást pótol helyre; hogy végre a kormányt is kizavarta rezelvált állásából, s olyan törvényalkotásra bírta reá, a mely egyik elsőrendű követelménye a valódi szabadelvűségnek.

Mi is csak örülünk, hogy ha későn is — de mégis utat tört magának a kormánynál is a haladás szelleme.

— Az egykoronás uj ezüstpénzből a jövő év folyamán harmincz milliót szándékozik kiveretni a pénzügyminiszter s körülbelül ugyanannyit lesz képes a jövő év végéig osztrák kollégája is előállíttatni. Az uj egykoronás lesz tudvalevőleg hivatva a forgalomban helyére lépni a jelen-

A DEBRECZENI HIRLAP TÁRCZÁJA.

Őszi napsugár.

Irta: dr. Diósy Béla.

VI. Henriknek, Franciaország lovagias uralkodójának, egyik legszebb tulajdonsága volt jó szíve. S ez több dologban nyilvánult; példának okáért ő felsége ismert kormány elvében, mely azt ohajtott, hogy vallás különbség nélkül minden alattvalója tűzhelyén a fazékban tyuk rotgyonjon; a leggalváerab király érzékeny kedélye mellett azonban legjobban tanuskodott, a szép hölgyek hosszú sora, kiket egymásután, vagy gyarkorta egyszerre is szívébe zárt.

Abban az időben, melyben történetünk játszódik, a király már elérte azt az életkort, mikor az ember szerelmében konzervatív kezd lenni. Hű kamarásának nem engedte meg többé, hogy hullámzó, szép formájú szakállából az ősz hajszálakat kitepegesse; azonkívül ő felsége bal czombjában is hébe-korban kellemetlen szaggatás lépett fel, mind elég ok arra, hogy Henrik király tartózkodjék attól, hogy a legszebb rózsza kedvéért is hegyes tövis szurja az ujját. Néhány hónap előtt a király barátai unszolására és Sully miniszter tanácsára elvált kicsapongó feleségétől Margittól, s mig az Olaszországból ígért új felesége, az ép oly szép, mint uralomra vágyó Medici Mária megérkezik, Henrik estét igen kellemes módon régi barátjánél Hortense de Flauvigny-nál töltötte. Minden este három csésze teát ivott,

számtalan játszma écarté-t játszott s e mellett pompásan érezte magát.

De a dolgok egyszerre más fordulatot vettek. Egy szép napon Hortense de Flauvigny szomorú levelet kapott nővérétől: férje meghalt s nagy szegénységben hagyta hátra. Maga részére nem kért a nővér semmit, de az árva gyermek sorsát szívéhez kötötte. A levélhez rögtön a fiatal leány volt mellékelve, kit Hektor de Gravillon egy ottani ifju nemes kísért az udvarhoz. Miután Flauvigny asszony a levelet elolvasta, két igaz könyvet törült ki szemeiből — többet orvosi rendelet szerint nem volt szabad sirnia — azután megölelte a 16 éves Gabrielát, ki ragyogó szépségében állott nénje előtt, megcsókolta minkét orcáját, s végül Hektornak is csókra nyújtotta kezét, mialatt kiválóan kegyesen és hosszasan tekintett a dalias ifjura. Hortense okos asszony volt. A jövődöbeli uralkodónő szépségéről csoda dolgokat mesélnek s Flauvigny arcának minden egyes ránczát jól ismerte; minden esetre — gondolta magában — helyes lesz Gabrielát közelébe tartani s a mi fiatal Gravillont illeti, hirtelen úgy találta, hogy az irás nagyon nehezeére esik, hogy alig bírja fogni a tollat. Szóval másnap este kijelentette a királynak, hogy szüksége van még egy udvarhölgyre s egy titkár; és néhány nap mulva a fontamebleau-kastély gyönyörű bondoir-jában esténként két játszma écarté-t játszottak.

De az ellenfelek megváltoztak! Eleintén Gabriela igen hizelegve érezte magát, mikor ő felsége asztalához ült s Hektor is buzgó szolgálóatárságában kiváló szerencsének tartotta, ha

Flauvigny asszony őt választotta játszó társának. De lassankint e kivételes esetekből szokás lett s a fiatal embereknek, kik a prozai kártyajáték leple alatt, a legpoetikusabb szerelmi szókat suttogták egymás fülébe, csak sóvárgó pillantások kicserélésével kell beérniök, s a tiszteletteljes unalom majd elemészttette őket.

Hortense de Flauvigny az asszonyok szokásos éleslátásával csakhamar észrevette azt hogy a lovagias uralkodó kiváló élvezettel szüresoli azt a kávé theát, melybe Gabriella formás ujjai ejtették a cukordarabokat. De nem szólt egy kukkot sem, annyival is inkább, mert minden este a királyt jobbar magához lánczolta, s másrészt ő maga minden este mind jobban érdeklődött Hektor de Gravillon iránt. A szegény fiu bátorságában nem vette észre, miképen ragadja meg Havigny asszony minden al kalmat, hogy kezét csókra nyujtsa; de annál jobban feltűnt neki a király szeaeatreméltósága s elhatározta, hogy Gabriellát e miatt kérdőre vonja.

1600-ban volt október utolsó vasárnapján mikor Hektor e czélből este nyolcz óraker Flauvigny asszony boudoir-jába lépett. Flauvigny asszonynak csak egy óra mulva kellett megérkeznie párisból, s mialatt Gabriella elkészíti a theát megakarta neki mondani véleményét. Határozott, erős akart lenni, mint férfiuhoz illik, de mikor meglátta hájos kedvesét, hősies haragja kedélyes duzogássá fajult.

— Hallod Gabriella mondanom kell valamit szólalt meg végre.
— Nekem is Hektor.

legi egyforintos államjegyeknek. — Az utóbbiak átlagos évi forgalma 72—80 millió közt mozog, a jövő évben készíthető mennyisége az egykoronásoknak tehát korántsem lesz még elégséges arra, hogy az egyforintos államjegyeket nélkülözhetővé tegye s így ezeknek részben vagy egészben való bevonása csakis 1894-től kezdve léphet a megvalósítás stádiumába.

— **A képviselőház** október hó 11-én kezdi meg ismét üléseit.

— **A delegációk és a kolera.** Az osztrák delegáció tagjai a Fremdenblatt szerint komolyan tanácskozás tárgyává teszik a kérdést, hogy nem tarthatná-e a delegáció — tekintettel a kolerajárvány veszedelmére — máshol üléseit, mint Budapesten. Ez a tanácskozás, melyet az osztrák delegáció elnöke: Chlumeczy báró, indítványozott, hétfőn lesz meg Bécsben.

— **A horvátok és a delegáció.** A delegáció hadügyi albizottságában általános feltűnést kelt, hogy az oda beválasztott két horvát delegátus eddig egyetlen egy ülésben sem vett részt s mint halljuk, ezentul sem akarnak részt venni a bizottság tárgyalásaiban. Ez a körülmény ma beszéd tárgya volt a hadügyi albizottságban s valószínű, hogy a delegáció elnöksége utján fölhívják nyilatkozásra az illető horvát delegátusokat az iránt, vajjon szándékoznak-e ezentul is távol maradni, ha igen, úgy vonják le az eljárásukból folyó konzekvenziát.

A kolera és a vidék.

Debreczen, okt. 10.

— A „M. U.” e cím alatt, alábbiakban nagyon értelmes és megszívlelendő tanácsokat ad a vidéki városoknak, a kolera ellen szükséges óvintézkedések tárgyában.

Már Debreczen városa sokban tárgyalanná és valóban feleslegessé tette, a „M. U.” jóakaratu tanácsait preventív intézkedései által mégis, tekintettel különösen arra a kritikus helyzetre, mely városunkban az őszi országos vásár által bekövetkezett és fennáll, szükséges-

Egymás mellé ültek.

— Nos kezd el!

— Ah nem tudom, — hogy mondjam el neked . . . azt hiszem, hogy a király szerelmes belém.

— És e szavaknál füle tövéig elvörösödött.

Hektor kimeresztette szemét. — Ő akarta e miatt imádoztját szemrehányásokkal illetni s ime a leány minden teketória nélkül bevalja bűnét.

— Sajnos kedvesem már magam is észre vettem. De a mi még nagyobb baj . . . Azt hiszem Flaugviny asszony szerelmes belém.

— El hiszem azt egész nap rólad kell beszélnem előtte!

— De édes Gabriella mi lesz akkor házasságunkból? Nem merem nénednek elmondani titkos eljegyzésünket!

— Ah igen! — Hosszu sóhaj, rövid szünet következett erre.

— Gabriella szeretsz?

Felelet helyett megölelte megcsókolta.

— Hát te szeretsz-e engem?

Tehetett e másképpen, minthogy kétszer megcsókolta.

Tudj' isten, meddig folytatták volna ezt a érdekes kérdő és felelet-játékot, ha a király közeledő kopogó léptei szíjjel nem riasztják a szerelmeseiket.

— Az égre! — kiáltott Gabriella. A király ha itt talál!

— Nos mi lesz akkor?

— De néni nélkül! Még mindég nincs fogalmad az udvari etiketről, Kérlek bujj el gyorsan valahová!

— Igen, de hová!

— Istenem, akár hová; ha a király nem találja a nénit, visszatér ismét dolgozó szobájába s akkor elilánhatsz! — Gyorsan, oda az asztal alá!

nek találjuk, hogy idézett című cikket egész terjedelmében reprodukáljuk.

Mindenesetre megnyugtató tünet, — hogy a kolera a fővárosban csökkeni kezd s bár a veszély még mindig imminens, a kolera járványszerű pusztításai kevésbé valószínűek.

Természetes, hogy a kolera gátat vetni, azt fészkebe elfojtani a legelső kötelesség, ha a célt elakarjuk érni.

Még most lehet a veszedelmet lokálni, mert hiszen az egész ország koleramentes, kivéve a fővárost.

E célból, különösen a nagyobb forgalommal bíró vidéki városoknak lenniök, nehogy a fővárosból áthurcolják területükre a nyavalyát.

A mint mi tudjuk, a vidéken eddig kolera eset nem fordult elő.

Történt ugyan egy két gyanus megbetegedési eset, így a többi közt Aradon és Szegeden de az orvosi vizsgálat ez esetekben nem derítette ki az ázsiai koleraét.

Nem tudjuk, vajon alaposak voltak-e az orvosok diagnosisai; de már magában véve az a tény, hogy e betegekkel úgy bántak, mintha ázsiai koleraiban lettek volna, azt a gyanut költi fel bennünk, hogy a vidéken is jelentkezik sporadikusan a járvány.

Szerencsére még eddig nem kaptunk hírt újabb megbetegedésekről a vidéken, a mi mindenestre annak a dicséretes kötelességtudásnak tulajdonítandó, melyet a vidéki városok orvosai a járvány első eseteinél mindjárt tanúsítottak.

— Ennek a lelkiismeretes óvatosságnak és kötelességérzetnek fenn kell maradnia tovább is ha a vidék meg akar szabadulni attól, hogy a főváros sorsára ne jusson.

— Intő például szolgálhat a vidéknek a főváros.

Itt a hanyagság és lelkiismeretlenség mellett a tudatlanság is nagy szerepet játszott abban, hogy a járvány — szégyen szemre, a világ csúfjára — egész Közép-Európát átugorva, az Északi tengertől egyszerre Budapesten termelt.

A vidéki városoknak s ezek közt főleg az alföldieknek kétszeres óvatossággal van szükségük. A mi vidéki városaink közegészségügyi tekintetben amugy is nagyon hátramaradtak.

Vannak nagy városaink a vidéken, melyeknek nincs iható vizük, talajuk szennyes, levegőjük rossz, utcáik piszkosak; ha ily helyen

Alig szedte rendbe Gabriella a földig érő asztaltakarót, mikor a király már háta mögött állott.

Egy pillantás zavart arczára, egy pillantás a gyanusan mozgó asztalterítőre s Henrik mindent tudott. IV. Henrik, Franciaország királya, életében sok órát töltött ebben az éppen nem irigylendő helyzetben, melybe most a szegény Hektort hozta.

Ő felsége azonban nem haragudott meg. IV. Henrik különös előszeretettel viselkedett a szerelmes párok irányában, de egy kissé megakarta büntetni ezt a szép árulót. Nem tért vissza dolgozó szobájába.

A szép leány szívélyes üdvözlétre s tullehamarkodot feleletére, hogy a néni még nem érkezett meg, nyugodtan így szólt:

— Nem tesz semmit kedvesem; ez egyszer keteckén vacsorázunk.

— És éppen ahhoz az asztalhoz ült, mely alatt Hektor kuporgott.

— De felség! . . . A gyermek majdhogy sirva fakadt.

— Nos, üljön le, kisasszonyom. Ide közelembe. Remélem resteli tete-á-tében lenni öreg királyával . . . hát akkor majd hárman vacsorázunk. S ő felsége fogta a süteménnyel telt tányért és az asztal alá nyújtotta.

A következő perczben a két fiatal ember úgy állott a király előtt, mint két rajtacsipett bűnös a bíró előtt.

— Mit jelent ez a fiatal ember? kérdezte Henrik ránczba szedett homlokkal.

— Felség, — ő szeret engem, — szólt helyette Gabriella — s zokogva borult a király lábaihoz.

Henrik gyengéden felemelte a leányt.

— De gyermekem, az nem bűn. Mire való ez a titkolózás? — Létezik-e a világon ter-

beveszi magát a járvány, azt nem fogja egyhamar elhagyni.

Amit tisztaság tekintetében meg lehet tenni, tegyék meg, még nem késő és főleg kísérik figyelemmel a fővárosból jövő málhákat és utusokat, nehogy ezek révén bejusson hozzájuk a kolera.

Az egész ország közönségének vállaltva együtt kell közreműködni, — hogy harczunk e rettentő ellenséggel szemben győzelmes legyen.

Az az egyes, az a község, az a város, mely első sorban a maga érdekei szempontjából megtesz mindent a veszély elhárítására, már is a köz javára dolgozik.

Az első mindennek felett az óvatosság. Vidéki városaink őrizzék határaikat az inficizált helyekről jövő idegenek és szállítmányok ellen, ne sokat tanácskozzanak és átiratozzanak akkor, midőn gyorsan tenni kell, nehogy úgy járjanak, mint a főváros.

A koleráról.

Irta: dr. Bruckner Ernő, az egészségügyi tanára.
Debreczen, okt. 10.

A ragadós betegségek legfélelmetesebb fajtája, az ázsiai kolera befészkelve magát hazánk székes fővárosába, immár a vidéket is komolyan fenyegeti. Könnyen érthető hát azon aggódó érdeklődés, melyet a nagy közönség napjainkban e járványos baj iránt viseltek. A közfigyelemnek ezen nyilvánulása indít engemet arra, hogy a járványos kolera történetéből, természetéről egyet-mást e helyen elmondjak.

A járványos kolera főfészke, eredeti hazája India. A Ganges és Bramaputra folyók mentén, ezeknek mocsaras vidékein és idők óta létezett s a múlt század második felében borzasztó pusztításokat vitt véghez e betegség. A kolera mindig Indiából terjedt el más országokba, de legnagyobb előszeretettel mégis Ázsia iránt viseltek, a hol a zarándoklás és a karaván-élet nagyon kedvező volt elterjedésére.

Az ázsiai kolera ezelőtt mintegy hat évtizeddel teljesen ismeretlen betegség volt Európában. Az 1830-ik évben jelent meg itt először, mint végső forrásból — Indiából behurcolva. A félelem és rettegés, mely ez ismeretlen betegséget akkor megelőzte, határtalan volt Európaszerte.

mészetesebb dolog, — minthogy magácskát szeretik?

— Ah! Felség! a néni nem egyeznék bele ő maga . . .

— És Gabriela szegyenkezve nézett Hektorra ki zavarában bajszát rácsálla.

— Micsoda? Ezer ördög! — Henrik hangoosan felkaczagott. — Hisz a fia lehetne. Na várjatok gyermekek, majd renbbe hozok mindent — Gravillon ur, — kövessen dolgozó szobámba.

Mikor rövid félóra mulva mindketten visszatértek, Flaugviny asszony már ott ült a karosszékekben s a thea-katlanban vidáman zümögött a foró viz.

— Kedvesem, — kezdé a király, — ez az utolsó este, melyet így kedélyesen együtt töltünk. E perczben hozták hírt, hogy menyasszonyom elindult Firenczéből. Disz bandariumot akarok a határig elébe küldeni s ön, Gravillon ur, majd átadja személyes üdvözlétemet. Hogy a hosszu uton azonban ne unatkozzék egyedül, megengedem, hogy Gabriella kisasszony, a királynő leendő udvarhölgyeként, mint menyasszonya elkísérje.

Flaugviny asszony meglepettségében elejtete csészéjét.

— De felség, — dadogta, Gabriella még nagyon fiatal!

— Természetesen, kedves Hoátesne, de még Hektor is fiatal, nagyon is fiatal magának — tette hozzá gunyosan, — ép úgy, mint Gabriella nekem. Hagyjuk meg a gyermeküknek boldogságukat, mi ketten ugys a régiek maradjunk. Es most, gyermekek, adjátok ide a kártyákat; csókra játszuk ezt a parthie-t. Csönd, egy szót sem! Hektor oszszon!

Nehogy ha a zánkat is meglepje a baj, az akkori kormány lázas sietséggel látott óvrendszabályokhoz. A Kárpátok mentén kordonok vonása rendeltetett el, de mire az elkészült, megérkezett a kolera is. Kiűtött a kordont vonó katonaság között és Budapesten a kolera első áldozatául egy huszár esett, ki ide a kordont tartók közül áttétetett. Roppant gyorsasággal borította aztán el a járvány egész országunkat s midőn 1832-ben felhagyott pusztításaival, a hivatalos kimutatások szerint, egy negyed millió emberrel apadt lejobb a haza lakossága.

Ettől fogva több ízben megjelent ugyan a kolera Magyarországon, de ilyen nagy pusztítást csak az 1872-3-iki járvány okozott. Mint ismeretes, a betegség csiráját a katonaság hurczolta ekkor Galicziából hazánkba. Hozzánk az 1872-ik év őszén érkezett; télre elaludt, hogy 1873 nyarán és őszén annál nagyobb erővel lépjen fel. E járványban körülbelül fél millió egyen betegedett meg s mintegy kétszázezerre rugott a kolera-áldozatok száma.

A legnagyobb valószínűséggel mondhatjuk, hogy manapság ismerjük e veszedelmes ragályos betegségnek csiráit. A kolerát — az orvosi tudomány jelen állása szerint — igen apró, vessző (...) alakú baktériumok, az úgynevezett k o m m a b a c z i l l u s o k okozzák, melyek a beteg ürülékében és hányadékában tenyésznek.

T o v a t e r j e d é s e, ezen bacillusok széthurczolása folytán történik s erre nézve az általános társadalmi közlekedés minden módja bő alkalmat nyújt. A Mekkába zarándokló muzulmánok, a karavánkereskedők, épp oly jó terjesztői a ragálnak, mint a kereskedelmi hajók s a gyorsan tovafelelő vasúti vonatok.

A betegség csiráit elhurczolhatja kolerás helyről jövő egészséges ember épp úgy, mint a már megbetegült egyén. De a ragályozás történhet mindazon tárgyakkal, melyeket a kolerás beteg bepiszkított. Oly szerfölött aprók a kolera fertőző csirái, hogy azok a legyek lábával is nagy mennyiségben széthurczolhatók.

A betegség természetéből önként következik, hogy a járvány terjedését úgy gátolhatjuk meg, ha elzárjuk előle az utat; ha a közlekedési vonalakon tovalhaladó útjában akasztjuk meg.

A kolera iránt minden ember — ifju, öreg, nő, férfi — egyaránt f o g é k o n y. Tapasztalatok szólnak a mellett, hogy az általános gyenge egészség épp úgy nem hajlamosít e bajra, mint nem nyújt védelmet ellene az erőteljes egészség. De mégis valószínűnek látszik azon feltevés, hogy edzett testű ember nehezebben kap kolerát.

Bizonyos körülmények, bizonyos okok hátróztottan növelik az iránta való fogékonyságot. Így: nagymérvű testi kifáradás, kivált ha az ismételve történik; továbbá meghűlés, erős átázás, valamint a szervezet gyöngítésével járó mindenemű kicsapongás. De k ü l ö n ö s e n h a j l a n d ó s í t a h a s m e n é s. Azért olyan eledel, melyek kinek-kinek tapasztalása szerint hasmenésre vezetnek, ugyszintén a közönség által szélteben használt hashajtószerek — gondosan kerülendők.

Olyan szerünk, mely az embert a fertőzés-től megvédelmezné, manapság még nincsen. Csak kísérletek folynak ez irányban, de ekkorig eredménytelenül.

Az egészséges egyén, akkor oltalmazza magát leghelyesebben a ragályozás ellen, ha kerüli az olyan helyeket, a hol a kolera-bacillusokkal érintkezésbe jöhet. Főleg kerülni kell a betegek látogatását.

Ismereteink mai állása szerint azt tartjuk, hogy a ragályozott egyén, a kolerát, illetőleg a k o m m a b a c z i l l u s o k a t — valószínűleg meg e s z i, m e g i s s z a. Más szóval: a fertőzés, a szájon keresztül történik.

Ez a tan aztán, nagyon világosan előírja az egyes emberek v é d e k e z é s i m ó d j á t i s.

Hogy a bacillusok a szájba ne juthassanak, már az arc mosásához, a száj tisztántartásához is f o r r a l t v i z e t k e l l i g é n y b e v e n n i. Az ivóvizet ugyanígy, vagy sósavval s a v a n y i t v a szabad csupán használni. A ki teheti, legjobb, ha valamely gondosan töltögetett h a z a i á s v á n y v i z e t f o g y a s z t.

E t k e z é s e l ő t t a család minden tagja, valamint a cselédség is, fertőtlenítő folyadékba mártva kezeit. Erre a célra legajánlatosabb a s z u b l i m a t o l d a t. Az evőeszközök forró vízben tisztítandók. Ételnemük közül csak azzal

szabad élni, a m i s ü t v e v a g y f ő z v e v o l t. Nyers ételtől, hideg eledeltől tanácsos óvakodni. Még a kenyérfélét is sütőbe kell tenni, mielőtt asztalra kerül.

Kolerás időben legbőlebben él az, a ki, megszokott életmódjától el nem térve, saját maga és házának tisztaságát, gyomrának egészségben tartását tekinti — a k o l e r a v é d ő s z e r é n e k.

Hogy az ázsiai kolera ezuttal minő arányt fog ölteni hazánkban, azt előre megmondani lehetetlen. De emberi okoskodás szerint joggal feltehetjük, hogy a járványnak olyan szivtelen pusztítása, mint a milyen az 1873-ki volt — jelenleg nem várható. Az azóta mult husz év alatt, tudomány és műveltség jelentékenyen előre haladt s népünk vagyoni jóléte is örvendetesen emelkedett; ezen tényezők pedig a leghatalmasabb fegyvert adják kezünkbe, melylyel a civilizáció alkotásait erősen fenyegető ázsiai rém ellen bizonyára sikerrel küzdhetünk.

Különlék.

* **Jenő főherceg a népkonyhában.** Tegnap kora délután nagy esődület támadt a vámbázkörúton levő népkonyha előtt, melyben potom áron osztják ki a tápláló eledelket a szegény nép számára. A népkonyha előtt udvari fogat állott meg, melyből Jenő főherceg szállott ki a hadsegédével. A főherceg az ételekből is adatott magának és a legjobb étvágygal falatozott a hat krajczáros husból, a puha cipóból és ivott a borból, mely Hegyalját sohasem látta. Közben kérdéseket is intézett a felszolgáló személyzethez:

— Sokan látogatják-e a konyhát?

— Bizony sokan, fenség, sok a szegény ember.

— Hát a kolera mulik-e már?

A megnyugtató válasza azután egy pár dicsérő szót mondott még a főherceg a népkonyhában tapasztalt tisztaságról és rendről, és kifizette a frugális lakomáért járó 12 krajczárt, — de a konyhában alkalmazottaknak fejenként egy forintot adott, aztan katonásan köszönve ismét kocsijába ült és az utcán állók lelkes éljenteitől kísérve, elhajtott.

* **Az elektromos város.** Seattle városkában (Washington) oly sok célra használják az elektromosságot, hogy nincs város, mely e tekintetben felülmulná. Seattleban nem kevesebb, mint hat elektromos vasút van forgalomban és egy hetedik, melynek vágánya e városka környékét fogja a központtal összekötni, már épülőfélben. Továbbá három elektromos fényforrás működik és 8500 izzólámpának és 900 ivlámpának szolgáltat elegendő elektromosságot. A megjelenő lapok, egy kivételével, elektromos-áram segítségével nyomtatnak. Kézművesek és gyárosok gépeiket elektromossággal hajtják. Petroleum vagy gázlámpák helyett villamos lámpák világítják meg a lakóházakat. A legegyszerűbb munkás lakásában is van két lámpa. Egy gomb megnyomása elegendő, hogy a szobák megvilágítsanak.

* **Távlovaglás Berlinből Japánba.** Yasumasa Tukuschima japan őrnagy, ki Berlinből lóháton ez év febr. 11-én indult el hazájába, aug. 30-án az Irtyss mellett Semipalatinszkba érkezett. Onnét levelet irt egy berlini barátjának, melyből átveszük a következőket: „Oly országrészekben lovagoltam keresztül, melyekben a kolera uralkodott, különösen Tjumen és Semipalatinszk között. Néhány példát akarok önnek közölni. Paulodar az Irtyss jobb partján fekvő városka, körülbelül 5000 lakossal. E helyen 18 nap alatt 365 ember betegedett meg, kik közül csak 28 gyógyult meg s 337 meghalt. Orvos csak a városokban és mezővárosokban van. A lakosság a betegséggel szemben teljesen gyámoltalan és minden egészségügyi intézkedés hiányzik. Gyakran voltam a ragály által megfertőzött házakban. Egyszer egy szegény suhanec épen a lovam mellett esett össze. Olykor a saját gyógyszerimeiből adtam a betegeknek. Ez mindig veszélylyel járt. Valóban szinte álmunk vehető, hogy a ragálytól ment maradtam. Tjumentől Omszkig a hőség rendkívüli volt: délben a thermometer 95 fokot mutatott Fahrenheit szerint (= 35 fok Celsiuszal). Teljesen lehetetlen volt ebben az időben lovagolni; ezért tehát mindig éjjel lovagoltam. Mikor egészen egyedül lovagoltam az éjszakán át, oly csönd és nyugalom volt mindenfelé és oly szép, hogy az

egész világ az enyémnek látszott lenni. Sok érdekes élményem volt és nagyon sajnálom, hogy nincs elég terem azoknak leírására. Itt minden előkészületet megteszek a jövő télre s holnap vagy holnapután akarok ismét Mongolországba indulni. Az Altaik a 9300 láb magas Ulan-Dabaszoroson lovagolom keresztül, mely már hóval van borítva. Innét a távolság Kobdon, Uljassutan és Urgán keresztül Kiachtaig körülbelül 3000 verszt. Ha tehát semmi sem akadályoz, november közepén Kiochtában leszek.*

* **A Margitsziget őszi virágzása.** A kies Margitszigetnek évtizedek óta nem volt oly szép őszi szezonja, mint az idén. Tavaly ilyenkor üres, elhagyott volt a sziget, míg az idén még mindig vannak lakói a szigeten levő vendégfogadónak. A Kneipp-kura hívei megszorodtak, mert sokan mentek ki ismét a szigetre lakni, hogy el legyenek szigetelve a kolerajárványtól. A felügyelőség nem győzi szállítani a margitszigeti forrásvizet, annyian rendelik. De a mi mindenkit, és főleg a botanikusokat bámulatba ejti, az a Margitsziget őszi virágzása, mely annyira dus ez idén, mint tán még soha. A disznóvénnyek közül érdekes újdonság vonja magára a sétáló közönség figyelmét. Ezek a fürdőház előtt sárga és piros színekben tarkáló hatalmas szálú Crozzykannák, miket Magyar György, a sziget fáradhatlan főkertésze honosított meg legelőszőr nálunk. Alig képzelhető szebb díszítés park számára, mint ezek a Crozzykannák, melyeknek az a legbecesebb tulajdonságuk, hogy tavasztól őszig egy huzamban és folyvást virágznak. Az őszi rózsavirágzás pedig minden várakozást felülmúlt.

* **Az aluminium fénye.** A vegyészileg előállított érc, az aluminium mind nagyobb figyelmet kelt. Legujabban Dillon vegyész az aluminium új alkalmazására hívja fel figyelmünket. Ha szalag vagy poralaku aluminiumot meggyújtunk, akkor az fényesen, világító lánggal ég. Az aluminiumláng világító ereje megközelíti a magnéziumot, egyuttal az előbbi célszerűbb használni, minthogy olcsóbb és nem füstöl. A fényképészetben legjobb eredményt használják fényforrásul az egy sulyrészes aluminium-porból, egy negyed sulyrészes lipodümből (korpa, fűmag) és fél sulyrészes ammonium nitráttól álló keveréket. A hatás még fokozható oxigénnal a keverékhez való átvétele lesz.

A reklám lángesze.

I.

A jövő agastyánjai fogják ezt a történetet elbeszélni unokáinknak, mikor már vége lesz a reklám századának, melyben most élünk.

Volt egyszer egy nagy, igen nagy város. Ebben a városban élt egy orvos, a ki föltalálta a szert, hogy lehet az asszonyokat megakadályozni abban, hogy férjükhöz hűtlenné legyenek.

Ez az orvos, mint önk elképzelhetik, rendkívül gyorsan meggazdagodott. Irt egy tudományos művet, melynek ez volt a címe:

Férjek utmutatója.

Ez a könyv csakhamar oly elterjedést nyert, mint a hamisított bor.

II.

De a szerencse állhatatlan. Egy szép nap valami fogorvos arra az öltre jött, hogy egy másik könyvet írjon, melyre ez volt írva:

Ujabb utmutató férjek részére. — Meglátjuk, ki győz, kiáltott föl orvosunk. És falragaszokat nyomtatott, melyek öles betűkkel hirdették:

„Az egyedüli helyes utmutató a férjek részére, a melyet XX. dr. irt.”

„Az egyedüli csalhatatlannak kipróbált kézikönyv a férjek részére a dr. Y. Y.-é”, felelt másnap a másik orvos kétöles betűkkel.

És a csata kitört a két speciálalista között, kegyetlen, kérlelhetlen, titáni csata.

Dr. X. X. egy hatalmas ökröt pingáltatott a város falaira.

Alá volt írva: Én vagyok az a férj, a ki a dr. Y. Y. utmutatóját használom.

Dr. Y. Y. se késett a felelettel. Egy másik plakát jelent meg, a min egy szarvas volt festve, iszonyu agancsokkal.

Aláírva e szavak:

— Én vagyok a férj, a ki a dr. X. X. könyvét olvastam.

Dr. Y. vett egy papagályt, megtanította beszélni.

— Az egyedüli utmutató férjek részére a dr. Y-né rikácsolta a madár.

Ah! tehát megvesztegette a madárkereskedőt, kiállt, föl X. doktor, aki előre betanította a nevére madarait!

És pár héttel azután dr. Y. a kis fiát akarta beszélni tanítani.

— Hogy hívják az édes apádat?

— Dr. X! gyógyogte a piczi.

Vetélytársa megvesztegette a dadákat.

IV.

De a fogorvos akkor mesterfogást csinált. Állított egy hatalmas szobrot saját költésén és talpazatára vésette:

Dr. Y. Y-nak

a hálados férjek

A reklám óriási volt.

Dr. X. kétségbe volt esve.

V.

Akkor megházasodott.

Ez által akarta behoztatni, hogy methodusa jó.

Dr. X-né szerfölött szép volt. A nászéjen odament hozzá férje és fülébe sugta:

— Mondott kegyednek valamit édes anyja, Mathild?

— Igen, rebegé a nő szemérmesen, szeméit lesütve.

— Mit?

— Azt, hogy a legjobb utmutató férjek részére a dr. Y-né.

— A nyomorult! kiállt föl a férj. Az anyósomat is megvesztegette! Most, már nincs számomra egyéb hátra.

És futott, hogy a vízbe ölje magát.

VI.

De a víz fenekére rohanva, borzalom fogta el. Egy köre ez a hirdetés volt vésvé:

„Öngyilkosok számára.”

„Miert halnál meg te boldogtalan teremtés? Mert nem volt szerencsés a házasságod? Evicz-kélj ki a partra és légy boldog dr. Y. kézikönyve segítségével!”

D. X. kikapaszkodott a partra és hogy ellenfelét most már csakugyan megsemmisítse, elkezdett a nevének udvarolni.

Győzött.

— De midőn dr. Y-né dr. X. urat ép a legboldogabb emberré készült tenni, az riadva rettent vissza.

Egy csókot akart a nő dekolletirozott nyakára nyomni, de ott látta tetovirozva:

„Nincs többé hűtlen asszony!”

„Lásd dr. Y. utmutatóját férjek részére.”

— Ez azután a lángész! kapott a fejéhez dr. X.

És tönkre silányítva szédült a földre.

Dezinficiált világ.

Karbolos világot élünk.

Nehéz és mély álmom után — melyben leginkább kolerabiztosok szerepelnek — nem márcsicsergés és virágillat ébreszt fel, hanem ki-méletlen utczaseprés szokatlan hangja és eltagadhatlanul érezhető karbolsav.

Az, hogy az utczán végig megyünk, nem annyira sötétnek, mint inkább egy vegyszeti laboratóriumban eszközölt járkálásnak nevezhető; a már egészen megszokott helyeken, hol máskor miazmás szag tödült felénk, — a piaci zöltség-hulladékok, a kanálisok folyókák felől — karbolszag árad; a kávéházban elbűnk adott vegyíték megívása után nem annyira azt érezzük, hogy kávé ittunk, mint inkább azt, hogy fertőtelenítve vagyunk, mert a kasszírón, a ki a cukrot adta, a pinczé, a ki a kávé hozta, a pék, a ki a kifut sütötte, mind a kolera ellen védekezik, szóval az egész világ dezinficiálva van.

E pár nap alatt, mióta mindenki úgy félti a bőrét, nemcsak külsőleg, de belsőleg is megváltoztak az emberek.

Ez előtt, ha két jó barát találkozott megölelte egymást, perczekig szorongatta egymás kezét s aztán karonfogást sétált ki az erdőig s vissza; most ujjaik alig érintkeznek s pár percnyi beszéd után, mely természetesen arról folyik, hogy nem érez-e a gyomrában valamit, sietve távoznak s a legközelebbi rendőr-

ségi karbol hordó állomásnál egy negyedórát tartják könyökig bedugva karjukat a fekete színű vízben.

*

Hölgyek részéről is hallani már panaszt, hogy a férfakkal abszolúte nem érdemes csókolózni. Apránként csak megszokták a dohányzást, de a karbolszag már épen tűrhetetlen. A magunk részéről is helytelennek tartjuk a férfiak részéről e tulzást; hölgyekkel szemben sohasem tanácsos nagyon óvatosságnak — és védekezéssé lenni.

*

Nagy szolgálatot tesznek most a lapok, melyek Budapestről iszonyu karbolszagot hoznak magukkal. A helybeli rendőrség ez alkalomból gyorsan intézkedett, hogy a zitteni sajtó is megtegye a kellő óvóeljárásokat, aminek már tegnap a következő eredménye lett:

A „Debreczeni Ellenőr” leveszi a lapja fejről ezt a czímet: „a szabadelvű párt közlönye”, hátha így nem félnek tőle.

A „Debreczeni Nagyvári Erdészítő” ötven év előtti viczeit fogja fölmelegíteni; ettől még a kolera is megijed és elszökik, vagy be se mer jönni.

A „Kir. táblai értesítő” megjelenése a kolera megszűnéséig hatóságilag be-tiltatott.

A „Debreczeni Hirlap”-nál a papír, tinta, toll dezinficiálva van; az itatós papír formaliter részeg a megivott karbolos víztől; a veszélyesebb helyek — mint például a papirkosár, a kolerarovat, egy évnél régebbi idő óta heverő átolvasatlan cikkek stb., — Petri-féle porral hintettek be.

Ily körülmények között mindenki nyugodtan engedheti át magát az újság-évezetnek, ha ugyan élvezetesnek találja valaki azt, hogy karbolos szagu szerelmi történeteket és dezinficiált pikáns apróságokat olvasson.

A hetesünk, a ki nagy barátja a civilizációnak, lankadatlan figyelemmel kíséri a történeteket s nemcsak a kegyeret mártja be vasgálic oldatba, de nem is iszik egyebet, mint 5% karbolos vizet. Kaján mosolylyal mondta tegnap, hogy a rendőrség udvaráról egy kanta karbolos vizet lopott.

— Egy hétig lesz, mit innom — henezegett átkozott kolera humorral az iszákos czipőtisztító.

De azért mégis a hetesünket, a ki így védekezik, nagyobb jellemeink tartom, mint egy pár uri embert, aki most alaposan kompromittálja magát. Az öngyilkos-jelöltekről szölok, a kik közül egy párt szerencsém van ismerni s a kik most lázas tevékenységet fejtenek ki a kolera elleni óvatosságból. Mindazt, a mit orvosok, több koleraát éltegyének és tapasztalt emberek ajánlanak, vakon követik s egyik ismerősöm, a ki csak a barátai iránti szivességből halasztotta el a főbelövését november 1-éig, olyan karbolszagu, hogy nem lehet közelébe jutni.

Az ilyen életunt emberekről eszembe jut az egyszerű öngyilkos, a ki mielőtt elvágta volna a gégejét, betette az ablakot, — nehogy „czugot” kapjon.

*

Sok szónak egy a vége: rég megmondták a tudósok, most már látjuk is, hogy igaz: nem biztos az ember élete.

De mégis vannak Debreczenben emberek, a kik nem félhetnek a most fenyegető bajtól: a toronyórok. Mily boldogok ezek az emberek, akik felülemelkedve mindenben, tiszta levegőt szívnak, rájuk nézve teljesen közömbös, vajjon a vásártér vagy az ujsor alkalmasabb-e a bacillusok befogadására. Nem bojtánczik meg semmin, — nem ir „Közönség köré”-t, nem védekezik, nem fél s veszély nélkül állja ki a tömeg vágyó pillantásait, melyből időnkint kihallszik egy szivből fakadó sóhajtas:

— Ha csapó-utczai háztulajdonos nem volnék, toronyór szeretnék lenni!

Leander.

NAPI HIREK.

Határidő naptár.

Nagy sétahangverseny vasárnap délután 3 órakor a Margit-fürdőben.
Museum a kollegiumban a közönség számára nyitva van vasárnaponként 10-től 12-ig délelőtt.

Anyakönyvtár a kollegiumban a közönségnek nyitva pénteken 11-től 12-ig.

Nyilvános olvasóterem a kollegiumban aug. 1-ig zárva.

A kir. itélő tábla hivatalos órái d. e. 8—12-ig d. a. 2—5 óráig. — Az ígató, kiadó hivatal és az irattár nyitva d. e. 9—11, d. a. 8—4 óra közt; vasárnap és ünnepnap d. e. 10—11 óra közt.

— Szakszó Rezső és a „Debreczeni Protestáns Lap.” Laptársunk legutóbbi számában, a midőn meleg szavakban üdvözli a róm. kath. plébánia újonnan kinevezett fejét, — reflektál lapunk f. hó elsején megjelent számának „Debreczen új plébánosa” czímű ujdonságára; szatirikus hangon emlékszik meg közleményünkről, „mondóká”-nak nevezve azt és hosszabb zokszóval demonstrál lapunk eme kitétele ellen: „az új plébános választott püspök ritka erélye, tudományossága és előkelő pozíciójával védelmet biztosít a debreczeni katolikusok jogainak.” Ezt az ártatlan mondatot valami „aurifaber”, aki azonban úgy látszik, csak hamis aranyat készít, támadásnak véli az általunk mélyen tisztelt volt plébános ur ellen. Legyen nyugodt „aurifaber”; a „Debreczeni Hirlap” nem támadja meg sem a katolikus, sem a protestáns egyházakat, de sőt „aurifaber” t sem. — Azzal a mondattal pedig csak azt akartuk kifejezni, hogy jaj az olyan felekezeti gyülekezetnek, melynek feje, hívei és egyháza érdekeit és jogait megvédeni nem tudja. Föltételezünk annyi jóindulatot a „Protestáns Lap”-ban, hogy ezt a kijelentésünket nem fogja félremagyarázni. És ezzel bevégeztük magunk részéről a magyarázatást.

— Egészségügyi bizottsági tagok a hadsereg részéről. A 39. gyalogezred bevonulása folytán újonnan a hadsereg részéről a következők nevezettek ki az egészségügyi bizottságba: Hein Tivadar őrnagy, mint bizottsági elnök, helyettese Wessel János százados, Kregczy Alfréd főhadnagy, helyettese Greif Gottfréd hadnagy, továbbá Dr. Brief Gyula főorvos a 39. gyalogezredből, mint bizottsági tagok. A m. kir. honvédségtől: Marschalkó László százados, Dr. Szöllössi László ezredorvos mint helyettes a m. kir. huszár százados, Dr. Csikó Gyula ezredorvos. Mindannyian az egészségügyi bizottság üléseibe mindannyiszor meghívotnak.

— A debreczeni posta és táviró hivatal alkalmazottjait tegnap dezinficiálták. Nehogy az ott megforduló idegenek közül bárki is koleraát hozzon, óvatosságot gyakorolt a postafőnökség. Eltekintve attól, hogy valamennyi hivatalos helyiség fertőtlenített, a személyzet, a tisztikar között sósavat s bizonyos, a dezinficiáláshoz szükséges tinkturát osztottak ki.

— A hajdumegyei tüzoltó szövetség ülése. A Debreczen városi és hajdumegyei tüzoltó szövetség e hó 16-án, azaz vasárnap délelőtt tíz órakor rendkívüli közgyűlést tart, ezuttal Debreczenben, a tüzoltóság őrtanyáján. A szövetség gyűlésre a közel vidéken lévő városok és községek szervezett tüzoltóságai valamennyien küldenek ki képviselőket. Ugyanez alkalommal Kaczer Árpád helyébe alelnök választás lesz. Délután nagy zörgyorkolat, melyben résztvesznek a vidékről érkezett tüzoltósági tagok is.

— Az iparhatósági megbízottak legutóbbi ülésüket szombaton tartották meg. A rendes negyedévi ülésen fontosabb körülmény nem adta elő magát. A megbízottak egyszerűen műhelyek, gyárak stb. vizsgálatáról tettek jelentést.

— A debreczeni toronyórok járásáról állandó rovatot lehetne vezetni. Mégis bámulatos körülménynek tudjuk be, hogy város időben Debreczenben essék meg, hogy a nagy templom órája ne mutasson, a kistemplomé pedig tévesen mutassa az időt. Ezt a figyelmetlenséget méltán róják meg — a vidékiek.

— Bakterológiai vizsgálatok Debreczenben. Nincs oka senkinek sem az ijedségre — eddig erre még nem került sor. Csak egy újabb intézkedésről óhajtunk beszámolni, mely városunkban a járványos időszakra való tekintettel a bakterológiai vizsgáló szoba felállítását czélozza. Szükségét látják ennek azért, hogy kolera gyanus betegedés esetében ne kelljen az ürületet a budapesti országos bakterológiai intézethez véle-

ményezésre felküldeni; de hogy itt Debreczenben meggyenyítoz órával előbb meglehessen tudni, hogy a gyanus halálozas, vagy betegesedés kolerában történt-e? Ilyen bakteorologiai vizsgálatokat az esetleg felmerülhető esetekben Dr. Kénéz Gyula végez, a ki részére a rendőrfőkapitányságnál rendeztek be egy erre alkalmas szobát.

— **Elveszett pénz.** A vásár alkalmával sok minden megtörténik s bizony ezt szegény Pető Károly is szomorúan tapasztalja. Aszódról jött Debreczenbe és a baromvásárban tegnap elveszté százhetvenöt forintot. A pénzt elejtette, vagy kivették tőle, bizonyosan nem tudja; de azért mégis erősen gyanusít egy másik vidéki parasztembert, akit magával vitt a rendőrséghez. Majd a vizsgálat fogja kideríteni, hogy Pető uram pénze elveszett é, vagy pedig ellopták.

— **Késsel várt vendégek.** Tóth Ferenc és Verklis N. vidékről jöttek a debreczeni országos vásárra és itt egyik hatvan utcai udvarban vettek maguknak szállást. Tegnap este egy kicsit későn találtak haza vetődni s e miatt zárt ajtóra akadtak. Hogy a házba bejuthassanak, zörgetni kezdtek. Végre, valahára megnyílt a kapu és a későn jött vendégeket a ház kocsisa tisztességesen ütlegekkel fogadta, dühében pedig tovább is ment, kést rántott elő s azzal egyikét az érkezőknek meg is sebesítette. A szives vendéglátás ügye most rendőri tárgyalásra szolgáltatott alkalmat.

— **Kolerás betegek Debreczenben.** Tegnap széjjel futott a híre, hogy Debreczenben négy kolerá eset fordult elő. Aki hallotta, már nyolczat mondott s végre, alig esteledett beharmincz kettről tudtak az emberek. Az egésznek onnan eredhetett a kezdete, hogy tegnap az utcán összeesett embert találtak, aki erősen fájlalta gyomrát. Persze aki látta futott tőle, mert mindenki kolerásnak hitte, annak tarotta. Pedig nem áll, a jó vidéki atyafi tisztességesen be volt rugva. Már kijózanodott, nincs semmi bajja. A kolerának pedig — szerencsére híre sincs Debreczenben.

— **Baleset a helyi vasuton.** Tegnap délután a Bika szállodától elindult kisvasutra, a Kálnai és társa czég keztyű-szabásza, Preszburger N. már akkor ugrott fel, mikor a kisvasut keresztül kanyarodott a sétányon. A hirtelen felugró lába a közeli fába akadt, leesett és ballába éppen olyan hirtelen, a kisvasut kereké alá jutott. — A kerék erős zuzódások nyomát hagyta a Preszburger lábán, a ki a Kálnai üzletében Balkányi Ede dr. részéről mindjárt orvosi segélyben is részesült. A baleset — mint értesülünk — nem jár súlyosabb következménnyel.

— **Tornaegyleti közgyűlés.** A torna-egyesület vasárnap délelőtt 10 órakor tartá évi közgyűlését a főiskolai tornateremben Nagy Ferenc bankigazgató elnöklere alatt. Közel 27 esztendeje áll már fenn ez az egyesület, mely a lefolyt évben is szépen virágzott. Volt az egyesületnek: 1. tiszteletbeli tagja 14, 2. alapító tagja 23, 3. ifjusági tagja: a) joghallgató 14, b) hittanhallgató 13, c) gimnáziumi tanuló (5—8. o.) 97, d) tanítóképezdész 3, e) gazdász 6, f) keresk. akad. 4. Az önálló csoportban: a) működő tag 68, b) pártoló tag 16. — A vivást Chappon Károly tanította, ugyan ő vezette az előtornászi tanfolyamot is. Előtornászok voltak, régiek: Nagy Kálmán 3. é. jh., Paulay Viktor 2. é. th., Baltazar Dezső 2. é. th., Illyés Alajos 3. é. jh., Sücs Sándor 3. é. jh., Gellén János 4. é. th., Eszenyi Sándor 3. é. jh., Halász Lajos 2. é. jh., Lencz Géza 2. é. th., Keresztessy Károly 2. é. th., Matolcsy Sándor 3. é. jh. — Ez évben tettek vizsgát a tanfolyam 7 hallgatója közül Cséke Sándor 7. o., Buzás Lajos 7. o., Nagy Márton 2. é. th. A vivási tanfolyamnak 35 hallgatója volt. Az egylet rendezett ez évben egy háziversenyt, egy gyalogversenyt s egy tavaszi táncmulatsággal egybekötött nyilvános nagy versenyt. Tartott 1 közgyűlést és 13 választmányi ülést. A választmány működésének egyik fontos részét a „Tornacsarnok-alap“ g. újítás rendezése képezte, mely czélra eddig 1275 frt gyűlt be és így a már eddigi 1023 frt 67 kr „Tornacsarnok-alap“-hoz hozzá számítva, tesz a „Tornacsarnok-alap“ 2295 frt 67 krt. A torna-egyesület köszönetét fejezi ki a városnak önálló

tornacsarnokuk felépítéséhez nyújtott segélyért, valamint Rószler Richárd mérnök és építésznek is, a ki husz ezer téglát ingyen ajánlott fel.

— **A debreczeni kerületi betegsegélyző pénztár** működését minden pillanatban megkezdhetné, ha a már régebben felterjesztett alapszabályok visszaérkeztek volna. A rendőrfőkapitányság, mint iparhatóság, melynek felügyelete és vezetése alatt folyik a kerületi betegsegélyző pénztár szervezése, berendezte már az igazgatósági, pénztári stb. hivatalos helyiségeket, sőt, hogy addig is, míg a befizetések kezdetüket veszik, kiadásait fedezhesse a pénztár igazgatósága, a rendőrfőkapitányság, mint első fokú iparhatóság, az ipar pénztárból ezer forintot is kiutalt s bocsátott rendelkezésükre. Ha az alapszabályok jóváhagyási záradékkal ellátva visszaérkeznek, a kerületi betegsegélyező pénztár azonnal megkezdí működését.

— **Eljegyzés.** Szabó József, bárándi ref. lelkész, jegyet váltott Nagy Kornéliával, Nagy Lajos konyári ref. lelkész, egyházmegyei tanácsbíró s egyház-irodalmi téren ismert nevű író bájos leányával. — Vasárnap este tartotta eljegyzését Klein Jenő helybeli ifju kereskedő, Weisz Jakab leányával Lujzával.

— **Felmentett választmány.** A debreczeni joghallgatók segítő egyesületének közgyűlési határozata értelmében a tavaly formahibák miatt megtagadott felmentés a választmányának megadott. A közgyűlési határozat következő: 3. jk. sz. „Tekintettel arra, hogy a választmány, illetve annak mult évi működésével szemben a bizalmatlanságot s így a felmentvény megtagadását a közgyűlés teljesen indokolatlannak látja: a mult évi választmány, a felmentvényt megadja s annak odaadó működéséért elismerést és köszönetet szavaz s ezen határozatnak közzétételét a helyi lapokban elrendeli.“ Kelt a joghallgatók segítő egyesületének 1892 okt. 8-án tartott közgyűléséből. Kovács Gyula elnök. Szabó Lajos főjegyző.

— **Százezer „Biblia történet“.** Kovács Lajos, a debreczeni főiskola tanárának „Bibliai történetek“ című népiskolai tankönyvéből a közeli napokban a százezeredik (100.000-ik) példány bocsátatik ki a forgalomba. Az egyházközpontok tankönyvtárban ugyanis a könyvek közebe bocsátás előtt lebelegezendők és megszámozandók levén, — a „Bibliai történetek“-ből folyó hó 1-5 napján került a százezeredik példány ily bélyegzés és sorszámozás alá. Ez örvendetes és ritka esemény némi ünnepélyességgel ment végbe. Feljegyezzük, hogy ezen elterjedt tankönyv 1884-ben nyilvános pályázat folytán jött át az egyházközpont tulajdonába s azóta kilencz kiadást ért; előzőleg pedig magán vállalat útján öt kiadásban 40.000 példányban bocsátottat közre. Szívünkben örvendezünk a munkás szerző kíváncskodik többi művének is hasonló elterjedését.

— **Esküvő előtt.** Mielőtt a lakadalmi menet elindulna a lányos háztól, a vőlegény elé áll a jövendőbeli anyós s így szól hozzá: „Remélem kedves Gergely, maga nem tartozik majd azok közé, kik kedvüket lelik az anyós élcélésében.“ A vőlegény csupa merő kedveséggel válaszolt: „Remélem kedves mama, maga nem tartozik azok közé, kik ily élczeke okot szolgáltatnak.“

— **Kik akarnak kolera beteget ápolni.** Dr. Sárváry Gyula tiszti főorvos által a következő sorok közlésére kértünk fel: Mindazok, kik cholerajárvány esetén, az élelmezésen kívül 2 frt napidíj mellett megy a járványkórháznál, mint magánháznál magukat ápolókul kívánják alkalmaztatni, jelentkezzenek nálam délelőtt 8-tól 9-ig és délután 2-től 3-ig Czegléd-utca 2570 sz. a hol jegyzékbe fognak vétetni.

— **Álom és valóság.** Egy jóképű cipész mester fölment a leányával a bíró elé s büntetést kért egy pörge nyelvű asszonyra. A leány sirt, hogy az asszony csunyául megmarita pletykával. Valami legényről volt szó, a ki a kis leányt egyszer éjjel vezette volna haza valahonét. Bátor Trézsi asszony roppant fürgeséggel kijelentette, hogy ő mindig bolondokat szokott álmodni s ezt a történetet is a szomszéd cipész ur kis leányáról, csak úgy beszélte el a szomszédban, mint egy bolond álmot. — Hát csak

álmodta? — vág a szavába a bíró. — Persze, hogy csak álmodtam, mondtam is a szomszéd-asszonynak, hogy csak álmodtam, de hogy láttam, már hogy láttam volna... Tanuja nem volt a kis leánynak, hogy csávába került volna a pörge nyelvű Trézsi. Tehát mikor kifelé tartottak, a jóképű suszter a gangon hirtelen Trézsi asszonynak esett és pofon vágta mondván egész flegmával: — Hát az álom volt, ez megvalóság.

— **Koponyák a rendőrfőkapitányságnál.** A rendőrfőkapitányságnál tegnap délelőtt jelölték ki a bakteorologiai szobát, a melyre most a kolerás időben esetleg szükség lehet. Mindjárt az ajtónál egy hatalmas kosár keltette fel a belépő figyelmét. Persze mindenki kíváncsi volt, hogy mi lehet a beponyázott kosárban szépen elzárva a világ elől. A rendőrfőkapitány készséggel mutatta meg, hogy abban bizony koponyák vannak. Ha már ilyen csomó koponya kerül oda, bizonyára valami bűncselekmény corpus deliktije lehet. Meg is indult mindjárt a rablógyilkossági s más szenzációs bűncselekmény találgatása. A rejtélyt a főkapitány oldotta meg, a ki a szoba átvételét eszközölő bizottság tagjait felvilágosította, hogy azokat a koponyákat a Hortobágyon találtak s majd ha a miniszter a Németországra vonatkozó szállítási zárlatát feloldja, Berlinbe küldik el egy neves professzornak, aki azokon tudományos méreteket eszközöl.

— **Sorozás előli.** A jövő évi, tehát a legközelebbi sorozástól még csaknem hat hónap választja el a hadkötelek ifjakat és már is kibocsátotta felhívását a katonai ügyosztály. E szerint az 1870, 1871 és 1872. évben születtek tartoznak mindég a sorozás előtti év november havában illetőségi vagy állandó tartózkodási helyük községi előjáróságánál összeírás végett szóval, vagy írásbelileg jelentkezni. A kellő időben kötelesek ezek az ifjak a katonai ügyosztálynál jelentkezni; különben erre szétosztandó felhívással is felhívja a katonai ügyosztály a hadkötelesek figyelmét.

— **Dezinficiált szerkesztőség.** Már napokkal ezelőtt erős karból szag csapott meg minden belépőt, a ki szerkesztőségünket meglátogatta. Szerkesztőségünk „tehetséges, fiatal szolgálja“ nem jó szemmel nézte, hogy a vásáros időben számos vidéki csak úgy adta a másikkal a kilincset. Nehogy tehát valami bacillus tápláló vidékről bekerült „lapunk t. barátja“ kolerát teremtsen, a mi fiatal szolgálunk dezinficiálta a szerkesztőségét. Azóta minden korán reggel karbolla locsol. Egyben pedig megemlítjük, hogy a „Debreczeni Hírlap“ holnapról kezdve nyomtatás előtt karbolla lesz dezinficiálva.

— **Halálozás.** Vettük a következő gyászjelentést: Fájdalomtelt szívvel jelentjük, — úgy a magunk, mint az unokák, dédunokák, sógorok és számos rokon nevében is, — felejtethetetlen apánknak, illetve nagyapánknak és sógorunknak Rott Elkán néh. debreczeni kereskedőnek vallásos élete 84-ik évében f. hó 9-én délben 12 órakor, hossze szenvedés után történt gyászos elhunytát. Az istenben boldogult maradványai f. hó 10-en hétfőn d. u. 4 órakor fognak a halottas házból (Kádas-utca 1897.) az izr. sírkertben örök nyugalomra tetetni. Debreczen, 1892. október 9. Áldás és béke hamvaira! Gyermekai: Rott M. E. Lövkovits Józsefné sz. Rott Fáni, Rott Lipót, Özv. Reiner Henrikné sz. Rott Nina, Rott Sámuel, Singer Bernátné sz. Rott Ottilia, Dr. Rott Jakab, Özv. Groák Hermanné sz. Rott Szeréna, Rott Zsigmond, Radó Bertalan. Wejei: Lövkovits József, Singer Bernát. Menyei: Kohn Ernesztina férj. Rott M. E. né. Berger Josefa férj. Rott Lipótné. Roóz Iza férj. Dr. Rott Jakabné. Groák Rezsín férj. Rott Zsigmondné. Groák Malvin férj. Radó Bertalanné.

— **Katonák és civilek verekedése.** Ugyan micsoda vásár lenne az, ha az ősi szokáshoz híven katonák és civilek között verekedés nem fordulna elő. Már ezt csak nem engedik el, ennek meg kell történnie. És tegnap meg is történt. Az eset színhelye egyik nyugoti sori koremsz volt, ahol a „császár katonái“ dehonoztálni kezdték a cibileket. Borkózi állapotban az olfegyveres katonák rárontottak a cibilekre és a

rendet, az esetről értesített rendőrségnek kellett helyre állítani. A katonák közül egy Herits János nevű elszaladt. P u d g y a Józsefet pedig bekísérték. Ez a vásár sem esett hát meg czibil és katona verekedés nélkül.

— **A Budapestről Debreczenbe érkező idegeneket** egy újabb határozat szerint megvizsgálják, csak hogy nemcsak Budapesten, de itt Debreczenben is. Tartunk azonban tőle, hogy ez a vizsgálat sem lesz különb, mint a budapesti. Lapunk egyik barátja, ki tegnapelőtt érkezett haza a fővárosból, megírta lapunk részére ezt a vizsgálatot. Sajnosan említjük fel, hogy ez éppen a felületesség munkája. Az utastól megkérjük, hogy egészséges-e s ha az igenlőleg felel — ami, csak hogy utját folytathassa — természetes is, — megkapja a jegyét, hogy egészséges és jön ide, meg másfelé. Ki tudja, nincs-e ezek között olyan utas, aki éppen a vásáros időben hozzánk hozza a kolerát. — Egyben megemlítjük még azt is, hogy akinek Budapestről érkezik vendége, tartozik a főorvosnál bejelentéssel élni.

— **A vásártéri közúti vasut személyszállító kocsijai** annyira tisztátalanok még mindig, a fertőtlenítésnek bennük annyira semmi nyoma, hogy a hatóság figyelmét sürgősen kell erre a körülményre ismételtelen felhívunk.

— **A zsebmetszőknek**, kik a debreczeni országos vásárt becses jelenlétükkel szerencsételték jó napjuk volt. Tegnap tisztességesre ment azoknak a száma, kiktől kisebb nagyobb összeget ellopok. Zsebmetsző azonban csak egy került lépre, azt pedig megbünteti a rendőrség. A tegnapi vásáros nap különben sem nélkülözötte a kisebb-nagyobb kihágásokat s verekedéseket. Ezekről egész halmaz jelentés fekszik a rendőrség előtt s a kihágásokat megbüntetik a büntetésekre utasított kerületi alkapitányságok.

— **Tisztátalan udvarok.** A hatóság által kirendelt tisztasági felügyelők és fertőtlenítők, egymásután tesznek jelentéseket, hogy hol és merre vannak tisztátalan udvarok. A rendőrség minden egyes feljelentés után nemcsak szigorú utasítással az udvar kitisztítását rendeli el, de a vonatkozó törvény értelmében érzékenyen meg is bünteti a háztulajdonosokat.

— **A favágók árszabálya** sehogy sem tesz a nagy közönségnek. Ezek az emberek ugyanis olyan árt követelnek, minőt a nagyközönség minden esetben sokal. Számtalanszor, így a jelen alkalommal is kaptunk felszólalásokat, melyben a jól megfizetők orvoslásért az illetékes hatósághoz fordulnak. E felszólalásokra vonatkozólag kijelentjük, hogy az ipartörvény értelmében a favágók — kik különben is napszámosok — nem árszabályozhatók. Ők úgy és abban az árban dolgoznak, amint a körülményekhez képest maguk jónak látják.

— **Elviselhetlen nagy szerencse.** Beszéltek a rendőri folyosón ügyes-bajosok egy szenzációs esetről; — egy szatócáról, — a ki megőrült.

— Ezegény ember; aztán mi baja volt? kérdezte egy hallgató ur.

— Nem volt annak semmi baja, csak a felesége szökött meg.

— Hát az asszony után, hejnye, hejnye... sajnálkoztak ottan; de egy ur a többi közül keservesen kifakad:

— Az ördögbe, mindig így jár az ember, h o g y h a v a l a m i n a g y s z e r e n c s e é r i.

— **Elhalasztott országos vásár.** T i s z a f ü r e d hatósága országos vásárának miniszteri engedéllyel történt elhalasztása tárgyában megkereste Debreczen városa rendőrfőkapitányságát. E szerint a tiszafüredi országos vásár október 20. és 21-ére halasztatott el.

— **Dicsőretre méltó cselekedetként** kell felemlitenünk, hogy a Stern József és testvére fajú gyárában, a napszámosok a déli időszakban meleg levessel láttatnak el. Ily járványos időben mindenesetre fontos, hogy a munkások, kik leginkább hideg ételekkel táplálkoznak s ezáltal leginkább ki vannak téve a betegségeknek, meleg ételt kapjanak legalább naponként egyszer. Nevezett gyárosok saját költségükön osztják ki munkásaiknak a levest s e tény nemcsak dicsőretre, de követésre méltó is.

— **Debreczeni országos vásár.** Sovány sertés árak az okt. 8-án tartott sertésvásáron: H i z l a l n i v a l ó s e r t é s. 1.) s ü l d ő (11—20 hónapos korban) k l g r k é n t 34—42 k r i g ; 2.) K é t

é v e s 32—38 k r i g ; 3.) 30 hónapon felüli) 30—33 k r i g. — N e v e l n i v a l ó s e r t é s. S ü l d ő (malacz, 4—11 hónapos korban) 11—25 frt. Felhajtás 42000 drb. Eladatott 18542 drb. Az üzleti irányzat lanyha. — A tegnapi megtartott l ó v á s á r o n a forgalom élénk volt; a vásárfelügyelőség jelentése szerint a tegnapi napon eladatott 302 drb. l ó. A m a r h a v á s á r élénk.

— **Cognac.** A mostani járványos időben talán nem lesz érdektelen azt produkálni a magyar közönség és körorvosok országos egyesületének továbbá a technológiai egyletnek hivatalos közlönyének a „Közegészségügyi Kalauz“-nak „Kitűnő cognac“ cím alatt f. é. márczius 20-diki számában közölt híret, annál kevésbé, mert éppen a cognac az, melyet a kolera ellen nagyon ajánlanak. A nevezett szaklap ezeket írja: „Ujabb időben egy rendkívül finom és jó cognac jelent meg a közfogyasztás piacán. A gróf Eszterházy Géza féle cognac ugyanis egy tiszta előállítás, valamint szeszartalom tekintetében oly kiváló szeszproduktum, hogy annak akár egészségesek, akár a javaslat szerint betegek számára való használatát a legjobban ajánlhatjuk. Az orvosi gyakorlat az újabb therapiában lényeges szerepet juttat a cognacnak s azért azt hisszük, hogy ez minden tekintetben elsőrangú cognacnak megismertetésével és ajánlásával jó szolgálatot teszünk orvostársainknak.

Színház.

— „M a d a r á s z.“ —

— Okt. 8. —

(K.) A főbb női szerepekben láttuk szombaton az új primadonnákat. M i l k a szerepében V. M a r g ó Czélia asszony lépett fel és a volt tele ház közönségének hangulatát tekintve, úgy azt kellene jelezniük, hogy V. M a r g ó Czélia asszony kitűnő M i l k a volt, mert a közönség több énekszámát élénken megtapsolta. Mi színtén a közönséggel tarunk és készséggel elismerjük, hogy színházunk primadonnája kiváló operett-énekesnő; de hozzá kell tennünk egyszerűen azt is, hogy gyöngye Milka volt. Azokat a modulatokat, melyeket használ Milkában, láttuk tőle ének közben Nániban is, láttuk a népszínházban, midőn általános tetszés között énekelte a „Madarász“-ban a fejedelmét és láttuk a Rosenzweig-féle „Tavaszi és tél“ című operettben a cigányleány éneklése közben. Egyforma valamennyi; azok a különben szép plasztikus, kerek gesztusok, melyek csak egyet jellemzik: az énekesnő segélymodulatait ének közben. Milka pajzán parasztleány, ki szereti Adámot és miután pajzansága dacára teljesen ártatlannak érzi magát abban a vétekekben, melyet a darabban a látszat terhére ró, méltatlankodik minden g y a n u s i t á s ellen. — V. M a r g ó Czélia ezt a jellemző vonását Milkának nem mutatta be. Előkelő, amolyan talmiparasztleány volt, hiányával annak a gyöngye pikantériának, melylyel Milka alakjának nemcsak a librettisták, de maga a zeneszerző is nagyon kedvezett, amennyiben mindjárt a belépő áriájának taktusában van valami pikáns. Gyönyörűen énekelte; az ő kedves, ezüst csengésű mezzosopránjával és művészi énekiskolájával csak szépet nyújthat; de a mi Milkában, de minden operett-alakban szintén szükséges — és első s o r b a n szükséges, — a jellemző, kifejező játék, ebből keveset tudunk látni. Arról már nem is szólunk, hogy az énektempókat önkényesen lassubbakra veszi, mint a hogyan azt Zeller megírta; ez az énekmodora, melyben könnyebben érvényre juttathatja gyönyörű hangját, de a mivel egyszersmind zavarba hozza a zenekart is. A karnagy a partitúrától dirigál és a zenekar szorosán tartja magát a hangjegyeken jelzett tempóhoz; így történetesen a szombat-esti előadáson, hogy a zenekar fülsértően előre szaladt a játékban. A mint tudjuk, a művész a legközelebbi előadáson a fejedelm-asszony parthiáját fogja énekelni. Örömmel nézünk elébe annak az élvezetnek, melyet szép énekével a közönségnek nyújtani fog. — A fejedelm-asszonyt Debreczenben először ismertük fel elsőrendű szerepnek. Ó r l e y Flóra az ő rutinirt játékával kiemelte abból a homályból, melyben közönségünk előtt eddig bujkált és megismertetett a szereppel. Előkelő, fenséges volt mindvégig; mint parasztleány pajkos volt addig a határig, míg egy hercegnő elmehet; a további felvonásokban pedig azt a határt tudta

megtartani, ahol operettben különösen vigyázni kell a szereplőnek, nehogy túlzott majestétikus voltában komikussá váljék. — L o c s a r e k n é még nem ismerkedett meg Adelaide komikus vonásaival és kissé tulkomoly volt. A többi szereplőket ismerjük a múlt szezomból; a szokott jók voltak és a közönség jól mulatott a sikerült összjátékkal előadott előadáson.

Szép Darinka.

— Okt. 9. —

Színházunknak tegnap érdekes premijerje volt. Előadtak K l á r n é „Szép Darinka“ című népszínművét — a jó részt vásári publikumnak. A darabot nő írta, a piros fezes bosnyákok medvét tánczoltatnak, ők pedig maguk ott járnak kelnek benne. Ideje is már, hiszen eddig a hagyományos cigányok, tótok és zsidók kivül mégcsak svábokat láttunk a színpadon. Az igaz, hogy a darabnak van egy pár mulatságos szituációja; általában véve pedig: „Nesze semmi fogd meg jói.“ A darab gondos rendezésben került színre s a változatos képeken vidéki közönségünk kitűnően mulatott.

A darab meséje különben a következő: Csörgő Balázs, aki a m. á. v.-nál pályafelügyelő gyakornok, katonakorában Boszniában járt s ott megismerkedett szép Darinkával, akinek örök szerelmet esküdött ama sokat hangoztatott igérettel, hogy a mint kinevezik pályafelügyelővé, elmegy érte és elveszi. A küszöbön lévő boldogságot muszáj megakadályozni, — mert különben a daraból nem lett volna semmi. — Balázs apja ugyanis, midőn a dobot megakarják a háza előtt ütni, brletyul az adópénztárba és onnan kivesz ezer forint. Hogy ezt helyre tesse fiát a gazdag Holló Piroška feleségül bevására erőszakolja. Ekkor érkezik meg férfi ruhában Szép Darinka, aki miután megtudja, hogy Balázs hű hozzá csak apját akarta megmenteni a gazdag házassággal: maga adja oda a pénzt és Balázst ő menti meg magának.

A czimszerepet S z i l á g y i Berta hatással játszotta. Szép organuma, ambiciozus játéka még ebben a szerepben is kivált; éppen ezért nem egyszer jól megérdemelt tapsot aratott. Miután pedig ő nem énekel, gondoskodott az irónó egy kis epizód szerepéről, a melyet Ó r l e y Flóra fürge elevevességgel, a naiv bohóságokban nagy kedvességgel játszott. Erre a szerepre különben csak azért volt szükség, hogy legyen, a ki énekel; máskülönben nem foly bele a darab cselekményébe. — R ó n a s z é k i Gusztáv Baki baktert játszotta s mint részeg zajos hahotára fakasztotta a kitűnő hangulatban mulató közönséget. Tréfás dalait háromszor ismételte meg. Általában pedig Peterdi, Hunyadi, Bácsné, Püspöki és Sarlai érdemelnek dicsőretet.

Deczebál.

— **A magyar kir. meteorológiai intézet időjelzése** október 10-én:

(Távirati tudósítás. Érk. 4 óra — p.)

ä = változó felhőzet, n = hűvös, h = helyenként csapadék.

Legujabb.

— A „D e b r e c z e n i H i r l a p“ eredeti táviratai. —

A kolera Budapesten.

Vasárnap déltől esti 6 óráig a barakkorházban 13 új beteget vettek föl. Ezek: Kurucz Istvánné (Viola u. 32.), Mezey Józsefné (Százháztetű 22), N. N. férfi (Nagy-János-utca 1), Benedek Ferencz (Rókus kórház, felvételi iroda), Wolf József (kulsó városi-ut 5), N. N. (Uj kórház felvételi iroda), Schwarluk Miklós (n. hajtsár-ut 99), Keller Károly (Alpár-utca 10), Tóth Mari (Gizella-ut 10), N. N. férfi (Hungária-ut 99), Publi István (Kőbánya), Regedi Ferencz (Stefánia-ut 14), N. N. (Ujkórház felvételi iroda). Dél óta 2 haláleset volt. Ma éjféltől összesen 25 beteget vettek föl s ugyanezen idő alatt 8 halálozás fordult elő. A A nap folyamán gyógyultan 5 egyént bocsátottak el.

*

A Rudasfürdő tulajdonosa értesítette az I-ső kerületi előljárást, hogy a közönség a fürdő forrásainak vizéből ingyen merithet, mert a forrás vize lehűtve igen jó ivóvízül használható. — A

tanács megengedte, hogy a főváros tulajdonát képező Rudasfürdő forrásvizéből a közönség ingyen merithessen a járvány ideje alatt.

A központi járványbizottság ülése.

Budapest, okt. 10. A központi járványbizottság vasárnap délután tartott ülésén Gerlóczy Károly első alpolgármester, elnök kijelenti, hogy a honvéd ténnyeljárás részéről Gränzstein ezredes jelent meg az ülésen. Azokat az egyéneket, a kiket rendes körülmények között a magánházakban helyeznek el, a járvány idején a Rókusban látják el.

A kereskedelemügyi miniszterhez fölratot intéz a bizottság, hogy a vasuti alkalmazottaknak oly utasítást adjon, a mely szerint csak a fertőzött silletőleg nem fertőtlenített holmik fölvetelét tagadhassák meg.

Sélley Sándor rendőrfőkapitány javaslatára a cselédközvetítő intézetek helyiségeinek tisztántartását hatósági ellenőrzés alá veszik. A felügyeletet tekintetben a kerületi járványbizottságok helyesítik.

A zálogház tulajdonosok kötelezve lesznek arra, hogy a hozzájuk kerülő ruháneműket fertőtlenítsék.

A lakóházaknál a járvány ideje alatt a kapuknak mindkét szárnyát egész napon át nyitva kell tartani.

Végül, általános helyeslés közben jelentette a főkapitány, hogy köznép táncz helyiségeit egyelőre bezáratta.

Az orsz. nőiparegylet feloszlott.

Budapest, okt. 10. Az orsz. nőiparegylet vasárnap délelőtt tartotta meg utolsó közgyűlését, melyen kimondták a végleges feloszlást s elhatározták, hogy az egyesület vagyonát, házat és felszereléseit a kereskedelmi miniszternek adják át, a ki saját tárczája terhére fogja az egyesület nőipariskoláját vezetni és föntartani.

Leszakadt folyosó.

A belváros egyik régi házában tegnap olyan szerencsétlenség történt, mely könnyen több ember halálát okozhatta volna. A Lipót utca 4. számú háznak első emeleti nyílt folyosója szakadt le vasárnap délután nagy robajjal. A zajra odasiető házbéliek a törmelék közt eszméletlen állapotban találták Sonnenschein Irma 10 éves leánykát, a ki a folyosónak épp azon részén állt a veszedelem pillanatában, a mely leszakadt. A több fizamot és súlyos zúzódást szenvedett leánykát most a Rókus kórházban ápolják.

DEBRECZENI VÁROSI SZÍNHÁZ

I. Idény bérlet 10. szám. I. Kis bérlet 10. szám.

Páros. Páros.

Keddén 1892. október hó 11-én.

Szegény Jonathán.

SZEMÉLYEK.

Vandergold, amerikai milliomos	Sólyom.
Tripp Jonathán	Hunyadi.
Quikli Tóbiás, impressario	Balassa.
Catalucci, tenorista és zeneszerző	Szebeni.
Bristolone, bassista	Czakó.
Novalszky gróf	Szendrei
Dr. Dryander, professor	Püspöki.
Holms, ügyvéd	Bánáti
Billi, Vandergold komornyikja	Rajcsányi
Felügyelő Manocóban	Láng
Rendőrfelügyelő New-Yorkban	Németby
Dr. Dryandes Hariette	Örley Flóra.
Moly, cseléd Vandergoldnál	V. Margó C.
Arabella, Novalszky huga	Fejes Lidi.
Bigg,	Locsarekné
Hunt,	Mercsi
Grant,	Tóvári A.
1.	Ligeti I.
2.	Tóvári A.
3.	Madurovics Zsófi
4.	Fekete Ilona

Bolna, után szer. 1892. okt. hó 12-én bérlet folyamában
itt először.
Thermidor.
Sardou színműve.

Medicin. Univ.

Dr. Nágel Zsigmond

egészségtan tanára

FOGORVOS.

Müterme: Piac, a főpostával átellenben.
Operátiók: teljes érzéketlenítés mellett.

Porcellán, arany, ezüst stb. féle
plombok.

Egyes műfogak és teljes fogsorok
arany lemezen, kautsuk vagy Cel-
lioid alapon.

Gyermekek görbén nőtt fogainak ki-
egyenesítése és mindennemű száj-
bántalmak, szakavatottan gyógy-
kezelgetnek.

Dr. Sichermann Adolf

az összes gyógytudományok tudora

lakását szept. 26-ától Széchenyi-utca

1780. sz. alá Berger Jenő-féle ujonnan
épült házba tette át.

Massage és gyógygymnastikai
rendelés egész nap; chronicus
gyomor-bajok, ideg izületi
bántalmak stb. ellen.

Orthopädiai (testgyógyászati) rendelés óra:
d. u. leányoknak 4-5-ig, fiúknak 5-6-ig.

Van szerencsénk a t. butoriparosok tudomására adni, hogy
keretezett lécz (Krepflécz)
gyártmányainkból, nagyhatvan-utcai gyártelepünkön állandó raktárt rendeztünk be
Stern József és testvére.

TÓTH TESTVÉREK

DEBRECZEN,

Czepléd-utca, városház épület.

Üzlet lebonyolítás végett, iparhatóságilag engedélyezett teljes

végkiarulás

melynek értelmében az üzletünkben leltározott mindennemű

női divat czikkeinket,

legjobb minőségű divatos

női felöltőinket

divatos fekete és színes női selyem, gyapju és mosó szöveteket, Creton levantin battiszt Zefir és Voile de Laine-eket, barchet, velez flanell vászon chiffon, Gradl és Kanavászok, szőnyeg, bútor szövet, és matrác csinvatokat, téli gyapjukendők, berlini kendők, selyem gyapju és mosó fejtendők, szalagok, rövidítuk, diszek és bélés-neműeket, — Muffok, sapkák, Prém gallérok és szörme prémjeinek; továbbá legjobb minőségű férfi gyapjukelméinket, férfi chiffon ingek, lábravalók, gallérok, kézelők, divatos nyakkendőket, női selyem és czérna keztyűinket, selyem gazier bali kelmék, bársony Pelüche és selyem diszitó kelméinket, kész Blousek, női háziruhák, gyermek ruhák, női és gyermek alsó szoknyák és alsó nadrágokat **legjobb minőségű válfűzőinket**, kész kötényeket, mosó és selyem csipke, csipkeszövet és volánjainkat rendkívüli leszállított árak mellett ajánljuk a n. é. közönség szives figyelmébe

teljes tisztelettel,

Tóth Testvérek.

A legjobb
Schroll chiffonból
 készült
ferfi-ingek
 1.50 kr., 2 frt, 2.30 kr., 2.80 kr.,
 hajtásos és himzett elejjel :
 2.50 és 3 frt.
Kész női kelengyék
 a legjobb ízlés szerint,
 valódi vásznak,
ZSEBKENDŐK,
asztal- és kávé-terítékek
 nagyválasztékban
 kaphatók
KARDOS LÁSZLÓ
 üzletében,
 czepléd-utca.

Nagy lakás
 a főtér és hatvan-utca sarkán
 a volt kereskedelmi-akadémia
 helyiség,
 rögtön kiadó.
 Felvilágosítást ad : **Tóth**
Gyula vaskereskedő cég.

Mélyen t. feleim és üzletbarátaim szives tudomására,
 miszerint
 nyersbőr, halzsír, olaj- és festékárú-üzletemet,
 melyet 1880-tól 1887-ig **Markus Gyula** cég alatt egye-
 dül vezettem és ezen időtől fogva mai napig **Markus és**
Reich társaság alatt vezettem, ismét átvettem és a
 váltótörvényszéki legbejegyzett

MÁRKUS GYULA
 cég alatt saját számomra tovább vezetendém.
 Kér m. megtisztelő becses bizalmát részemre továbbra
 is megtartani és egyszersmind a társaság megszűntéről
 tudomást venni sziveskedjék. Mély tisztelettel
MÁRKUS GYULA Budapest, VII. ker.
 Erzsébet-körut 44.
 ezelőtt **MÁRKUS** és **REICH**.

Eladó ingatlanok.

Egy kitűnő helyen fekvő 5 szobát, mel-
 lék helyiségeket, kovács műhelyt, tágas
 kertet tartalmazó ház 9 hold 400 □
 öl földdel 4000 frt terherrel 13000
 forintért.

Piaczhoz közel 10 szobát, 2 elő-
 szobát, 9 pincze helyiséget, fatartókat
 tartalmazó 1100 frtot jövedelmező ház
 5000 frt 6%-os teherrel 18,000 frtért.

Egy első rendű utcában 10 szobát, 2
 előszobát, kamarát, pinczehelyiségeket,
 diszes boltot tartalmazó nagy rész-
 ben még adómentes új ház 9000 frt 6%
 teherrel 16000 frtért.

Egy tehermentes ház 2 hold
 1300 □ öl földdel 6000 frtért.

Egy elsőrendű utcán fekvő ujon-
 nan épült uri lakásokat tartalmazó ház
 18000 frtért.

Nagyforgalmu helyen egy bolthe-
 lysiség a nozzátartozó pinczével, vagy
 kamarával együtt 400 frtért kiadó

Közel a városhoz 80 hold jó mi-
 nőségű sima föld tanya épületekkel s
 dohány termelési engedéllyel és 5000
 frt 6% teherrel 18000 frtért eladó.

Két hold 81 □ öl területű szőlő-
 föld 1600 frtért eladó.

Egy és fél nyilas házutáni ondódi
 föld haszonbérbe kiadó

Egy 140000—150000 frt értékű
 birtok megvételre kerestetik.

10—12 nyilas föld megvételre ke-
 restetik.

Értekezhetni **Kovács Gábor** és
Molcsányi János ügyvédek közös
 irodájában, Tisza-palota földszin.

A helybeli piacon több ízben
 előfordult végeladásokkal szemben, —
 ne hogy t. vevőink ezáltal befolyá-
 solva legyenek, — elhatároztuk, hogy
 az ugy is túlhalmozott raktárunkon
 levő árucikkeink nagyrészét

hatóságilag engedélyezett

VÉGELADÁSRA

bocsátjuk.

Tudatjuk tehát a n. é. közönség-
 gel, hogy a mai naptól kezdve, a rak-
 tárunkon levő

Ruhakelméket, Flanelleket,
 Barchenteket (velez),
 Cretonokat, atlas, satinokat,
 batisztokat,
 Tricot derekakát,
 Szőnyegeket,
 Agy- és Asztalterítőket,
 Jutte és szövet függönyöket,
 valamint
 Férfi gyapjuszöveteket,

gyári áron alól
 árusítjuk el,

BOSZNAY J. ÉS TÁRSA

LEGNAGYOBB
AGYAG- ÉS PORCELLÁN-
kályha-raktár

a világhírű

Budweisi
gyártmányban

legolcsóbb árak mellett

TÓTH GYULA

vasnagykereskedőnél,

DEBRECZENBEN,

a városháza sarkán.

Árjegyzék ingyen és bérmentve.

Ugyanitt megrendelhető a
 „CALIGRAF“ amerikai

írógép.

Intézeteknek, nagykereskedők-
 nek, gyenge szeműeknek, fogyatékos
 kezűeknek ; legszebb és leggyorsabb
 írórendszer.

